

Mesto v drugi pol.17. stol. - litografija

Il.Slov.1927, ~~LXVIX~~ št.29, št.6.

L.191 je dr. Winkler z izkopaninami ugotovil stari rimsko naselbino "Colatio" kna župnijskem trgu v Starem trgu. V rimsko dobo spada tudi Mitrovo svetišče, ki je stalo pod "Gradom". V poznejših stoletih ~~xxxix~~ so "na gradu" postavili utrjen grad, o čemer pričajo močno obzidje s strelnimi linami. Verjetno v 11. st l. se je grad premenil v cerkev. V cerkvi je epitafor starotrškega župnika Andreja Lavčarja. iz l.1638.

Razni vojvodi so podeljevali starotrškemu župniku privilegije. Cesar Fridrik je l.1453 podelil župniku Stari trg škofu Eneju Silviju Piccolomini, ki je pozneje postal Papež Pij II.

Zgod. Slovenj gradca je tesno povezana z zgod. Starega trga. Slovenj gradec je bil v sred. veku obdan z obzidjem in jarkom. Ostanki se še d nes deloma vidijo. Na sev. in juž. koncu mesta so bila vrata. Mest je večkrat menjalo svoje lastnike. Koncem 11. stol. je bil lastnik mesta in "Gra u" grof Werigand, ki je imel ta svoj sedež od l.1090 - 1125. V listinah iz te dobe nosi mesto ime "Windiskengrartze". Nadaljni lastniki so bili korški vojvodi Sponheim - Ortenburžani, istrski mejni grofje in vojvodi v Dalmaciji od l.1187 - 1204. V zač. 13. stol. je bil grad s trgom (Castrum cum foro) in okolico v posesti grofa Bertolda v. Meran in Andechs. Ta ga je l.1251 podaril

oglejskemu patriarhu in ta zopet odstopil avstr. vojvodom. Ogl. patriarh je imel v mestu lastno hišo (danes Unger) Koncem 13. stol. mesto cvetelo, trgovina, blagostanje. L. 1364 je vojvoda Rudolf zastavil mesto štaj. dež. glavarju "Cholo Vuzeniškemu" L. 1407 sta vojvodi Leopold in Ernst zastavila mesto bratrancema "Reinprechtu in Frideriku Wallsee" L. 1419 je ustanovil Janez pl. Loški bolnico in sirotišnico. L. 1441 vojvoda Albreht II potrdil mestu stare privilegije in pravice. L. 1473, 1476 in 1478 je mesto zelo trpelo zaradi turških napadov. L. 1489 so Ogri napadli "Grad" in ga z mestom vred zavzeli. L. 1493 je cesar Maksimilijan podelil grad Francu Fragerju z naročilom naj ga poruši, ker je bil že v slabem stanju. Zato pa naj utrdi Schulz Hainzingerjev stolp v mestu (grad Rottenthurm) kot obrambo proti napadom. L. 1509 hud požar uničil velik del mesta. L. 1514 se mudil v mestu cesar Maksimilijan. Listine navajajo imena mestnih sodnikov od l. 1571- 1725, ki so se v lili v c. sv. Duha. L. 1632 hud požar zopet uniči velik del mesta. Zadnja podelitev privilegijev za cesarice M. Terezije l. 1770 in cesarja Franca I 1809. L. 1811 zopet hud požar. Požar l. 1903.

V mestu sta dve cerkvi: ž.c. sv. Elizabete in c. sv. Duha. Ž.c. je bila zgrajena l. 1291. Prejeto je stala na tem mestu kapelica. Imela ladjo 6 oltarjev, najstarejši je oltar sv. Katarine. Gl. oltar je baročno delo iz l. 1734 za časa mestnega sodnika Južefa Juharta. Izdelala sta ga Par in Niedermaier, mizarja iz Slov. gradca. Janez Schoy, podobar v Gradcu

in Krascher slikar v Celovcu. V tem oltarju se nahaja lepa podoba sv. Elizabete, delo Mihaela Straussa iz l. 1732. V c. je grob Otona Herb pi. Kulmerja (1746)

Cerkev sv. Duha je iz l. 1494 v gotskem slogu. V prezbitერიји na levi freske - pasijon. V levem str. oltarju je kip sv. Trojice, v desnem pa kip sv. Florijana (g tski) v spomin na požar l. 1632.

Slike: pogled na mesto iz Rahtela, nasl. stran

mestna ž.c.

pogled na mest z gradom in Uršljo goro

mest z gradom

Slov. gradec l. 1888 (lit.)

nekdanji grad Rottenthurm

Slov. gradec. v 17. stol. (lit.)

mestni grb.

Il. Slov. 1930, l. VI, št. 14, str. 107 - 110.

Dr. Fr. Kos: Doneski za krajevne kronike, 5. SLOVENJ GRADEC.

ČZN. XVI. 1920/21. str. 1- 4.

Durch die übereilte Demolierung und Neuerrichtung des Bürgerspitals wurde eine hübsche und wirksame alte Baugruppe zerstört.

MDZ:III.F.10,1.1911,str.420:Tätigkeitsberichte.

SLOVENJ GRADEC, grad Rotenturn

Rotenthurn v Slovenjem gradcu

1652, 1. sept. Gospa Maria Benigna v. Maleck, roj. v. Lengheim, proda svoj Edlmanssitz Rattenturn... negst an der Statt Windisch Grätz gelegen" Hansu A. Andreasu v. Rosenpichel v. Hohenstein za 5450 fl.

I.v.Zahn, Steirische Miscellen, Graz 1899, 78.

Razen gradu se je v Slovenj Gradcu nahajal tudi neki stolp, katerega je cesar Friderik leta 1493. prepustil v oskrbovanje Ivanu Pragerju. Morda je ta stolp dal postaviti Jilg Schulthaizinger, kateri je leta 1481. dobil od cesarja Friderika pravico, pobirati po Slovenjem Gradcu naklado od vina, kajti leta 1495. je kralj Maksimiljan izročil grad v Slovenjem Gradcu in pa Schlthaizingerjev stolp Ivanu Grinwaldu.

Dr. Fr. Kos: Doneski za krajevne kronike, 5. Slovenj Gradec.
ČZN. XVI. 1920/21. str. 2.

Slika vel. oltarja predsta vljajoča binkošti in podpis na desni
spodaj: Io : A. Strauss

pixit A^o 1772. Slika je delana z mnogo bolj močnimi in pacastimi
~~harvax~~ potezami, kakor ona sv. Ačojzija na gradu. Koloristično pa je skoro
jačja.

Podpis mojstra Andreja: Napis nad votivno sliko se glasi: Tu qui passus
es pro nobis miserere nobis.

gots pisano kot gocz

willen kot willn̄ --

sprechē -- gocz willn̄ aȳ p̄r n̄r aȳ -- pittern̄ (najprej pitterer potem pa

N popravljen v n, a je črtica od r še ostala) -- gelaubign̄ -- pesserng--
lebenttign̄-- dye(se da dopolniti dieses) -- habn̄ machn̄ (brez okrajšave)
pred lassen en l izbrisan l/lassen pač das volpracht (worden ist durch)
master ist (m) aigt² - - - -

Ostrog in ne Ottog kot Stegnešek. Orta dokaz ostanek črke s nad t, kakor j
jo dela je značilno pri lassen nad imenom maller: la[[en, tu jasno o[trog
(sta skupina n.pr. cri[z i ali tro[t višje gori.) samo da je stik izbrisan
Am freytag vor sint Joh̄n (da man) zalt

^{gepurd...}
Inffezigisten (pač mogoče le ⁱⁿ friffezigisten, skupina cz kot pri gocz vrh
dveh ff) Jar ~

popolnoma jasen, vrh črke tudi

Klopi pod slikami imajo letnico ~~1281~~ (1487).

Ozadje je bilo prvotno sinje. Slike so močno zrisane tudi po notranjih ^{gubah} delih oblek, ki so trde a vseeno precej tekoče. Nagi deli so izvršeni v

umazano temnosivi barvi in *slabim in belimi svetlobami in delirami*

Ozadje vedno zaprto, pri večjih kompozicijah pogled vedno močno od zgoraj

zelo mramoraste in s oblikami vajahr in črna svetla

Osnovne barve: vijoličasta (Kristusova suknja), rdeča vleče bolj an. rumeno rdeča je redko čista, rumena - umazana, lepa je zelena v več tonih in sinja. Splošni ton dajejo, sinja (ozadja) rumena oranž bolj kot rumena) in lila (vijoličasta).

Barvni vtis je hladen. Izraz gest in obrazov je močno poudarjeno. Glavno je pripovedovanje. Kopičenje množic.

Slika križanja ~~je~~ z osebami in brez konj, spominja na alpske in južno nemške. Skupina z Marijo ni brez *nizkouskih odsekov*

Slika Poslednje sodbe na slavaloku spredaj je slabo izvršena in so barve po večini *popustile*. Roka popolnoma druga. Tu *di avtorjem* mnogo večji. Rdeča, bela, sinja, olivno zelena so glavne barve.

Slika je po gubah, kolikor so ohranjene in po drugem sodeč tudi iz sr. ali 2.pol.15. stol.

Napis an slikah v predzadnji vrsti se ~~že~~ ^{čita} ~~XXXX~~ slabo za gepurd im(...ja)
 Na slavoloku v mandorli in mavrici sedeč, noge na zemeljski obli, roke
 razprte in prsi nage, tu se vidijo rane, od ust na levo meč na desno li-
 lija. Zgoraj letita na stran 2 angelja in trobita. Na levo in desno
 podij in klop na kateri sedi 12. apostolov. Spodaj v cvikelnih, z manjši-
 mi figurami na desni sprejem sv. Petra pred utrjenimi nebeskimi vrati. Na
 levi Kristovi jih hudič na verigi goni v pekel.

Barvo kričeča rdeča, bela, zelena in nekaj sinje. Po gubah sreda lali
 najpozneje 2 pol. 15. stol.

Stele, XXXVIII, 19.1. 1926, str. 19' - 20.

Glej pod Sl.v.gradec - mesto

Slike: freske pasijona v prezbit.

Il.Slov.193, L.VI, št.14, str.107 - 110.

Brezmadežna iz ^{prebelašen} ~~franc~~ dobe (severno prebeljen benečanski značaj) Marijino ozna-
 njenje iz konca 17.stol.

Saggio Grammaticale pri avtorju samo v 'rstu nell' Androna di St.Lorenzo
 N° 125.

Terzel del ital.slov.sl vnice ima 199 strani.

200-355 obsega Veseli dan ali Matizhek se sheni Linhart.

Duhouna Branua pred duhounah inu shuatnah Nanarvostah sakobart persebe nosu-
ti (Komnaov žep) Is nemshkega u to suovensko spraho sprabernjana inu drukana
n' Koln -n' tam lete 1740.

Stele, LIV, 31.3.1935, str. 24-24.

Pod korom v tleh grbovni epitaf. Zelo obrušen.

V prez. preprost nagrobnik s križem.

Poznogotski kip sv. Florijana - ali je istega dela kot križani v ž.c.?

Cerc, Zap. XX., str. 29. 24 - 29. v. 1950.

Napis pod votivno sliko: Alle dye dyse figur ansechñ dy sprechē durch// go
gocz willñ aý pr nñ aý ane maria cnd ain glaube// got zv lob zu vnd eren vnd
seiner pittern marter//vnd zu hilff vnd zu trost allen gelaubign sellen//
...d zv pessrüg den lebenttign ires lebens dye//....gemeld habñ machn(!) llassen
(prvil zbrisan), preje dva ll) daz volpracht//....maist andre maller von
otting(?) d....//....am freytag vor sant John...//....zalt nach crist gepurd....//
nffzigisten Jar

Ottung

(crist.)

St izključen, dva tt v tej obliki čisto jasna v pittern, značilni odrez vrha
je pri levem čisto jasen, s piko nad seboj izven dvoma, to piko sem radi
slabe ohranitve smatral za konec vodoravne kljuke vrha. S mesto i izključen
ker mu manjka zu e in značilne bradice na desni, n gotov mesto o, ker je
dobro ohranjen z značilno začetno kljukico na vrhu na levem odrezu.

spod, po katerih se razlikuje od o.

1.obujenje Lazarja

2.posvetovanje vel.duhovnov

3.Juda(ima značilen klobuk, ki ga ima tudi pri sprejetju denarja in pri zadnji večerji).

3.vhod v Jeruzalem

4.Jezus izganja trgovce iz tempelja

5.Jezus in grešnica

6.Juda sprejema denar od duhovnov

7.zadnja večerja

8.Oljaska gora

9.Judov poljub in Melhov hlapec

10.jezni Kajfo, ki si trga plašč s telesa

11.Jezus pred sodnikom, Pilat? obdan od množice, ki grozi.

12.Jezusa bišajo privezanega k stebri

13.Jezusa s trnjem kronajo

14.Ecce homo

15.Pilat si umiva roke,16.Jezus koraka s križem skozi vrata mesta, za njim žalujoča Marija.17.Simon iz Cirene pomaga nositi križ.18.pribijajo ga na križ

19.podajanje žolča in prebadanje desne strani,20.snemanje s križa,21.objokvanje mrtvega-Pieta,22.polaganje v grob,23.vojaki spe ob zapuščenem grobu,

24. vstajenje, 25. noli me tangere!, 26. vnebohod, 27. binkošti.

celjefno komponirano, zelo pripovedno, nagnjena pozornica, spredaj odprti interjerji, krajine z drevjem in rastlinami.

1. v krajini Lazar digajoč se iz groba, Jezus in 3 žene, mogoče š4 4 nerazločna figura.

2. v sredi en face Juda v koničstem klobuku (židovskem) okrog vel. duhovni in druge figure. Nad glavami se vije nad levim vel. duhovnom in Judom napisni trak (od spodaj nečitljiv) ozorišče na prostem.

3. Vhod v Jeruzalem, na desni vrsta z gnečo ljudi, prednji mu sprostira suknjo pod noge ob vratih drevo s čebejem, za Jezusom skupina apostolov.

4. Na levo nekoliko počez postavljen tempelj z nizko apsidom(?) in nizkim stolpom nad vratmi razgiban Jezus s korobačem v desni z levo prevrača mizo z denarjem stoli leže krog, prti desni dohaja skupina kupcev, ki odnaša blago in se ozira nazaj. Eden ob robu spredaj z veliko mošnjo je na kolenih na tleh. Živahna kompozicija, dobre karakteristike.

5. Spredja na treh stranicah odprta trikotna osrednja stavba s cinami in gotski mi oboki na stebrih. V sredi v svojo desno obrnjena žena v zeleni obleki. Skoraj frontalen, lepo drapiran Jezus na levi kaže z levico pred njo na tla. Med njo in njim starec, ki jo s kažočim prstom boža, zadaj več oseb, nekatere odhajajo. Napis na tleh: Beran sunt sey, na desni: der best den ersten stein.

6. 4 oglata soba, odprta spredaj z visečimi konzolami. Okna z bučenšajbami. V

sredi diagonalno postavljena miza in 2 klopi. Nasproti si sedita Juda in vel. duhoven, drugi stoje okrog. Juda sprejema denar. V ozadju druge figure.

7. ⁵odolgovata miza, okrog naokolu apostoli, Jezus v sredi. Zadaaj kompozicija kot okrog okroglih miz, Janez počiva na gospodovih prsih. V sredi mize kelih, okrog noži in kruh. Jezus nudi hostijo preko mize, zelen hudič skače Judi v usta. Apostolov z Judo vred je samo 11.

8. Vrt obdan z plotom. V sredi proti desni obrnjen klečeči Jezus v molitvi, pred njim napisni trak, ki je slabo čitljiv. V kotu zgoraj angelj s kelihom, na levi od Jezusa speči apostoli. Zgoraj nalevi za plotom skupina vojščakov z bakljami in Juda stopa preko plota po deski "štafli". Spremljevalec mu pol osvetljuje z lučjo.

9. v ozadju strnjena skoraj izokefalna skupina, na levi apostoli, ki jokajo, robove plašča dviga črno pred oči, v sredi in na desni vojaki. Spredaj v sredi, obrnjen in poljublja Jezusa Juda, bleko ima rumeno, Jezus vijoličasto na levi od Jezusa vtika črni meč v nožnico, Jezus pa z desno pritiska hlapcu uho nazaj. Hlapec v zeleni suknjič pada k tlom, kjer na desni spredaj leže 3 vojaki, dva na hrbtnih znak. Zelo dobra slika!

10. Na desni v kot diagonalno postavljen gotski tron z baldanimom, na njem sedi Kajfa, ki trga svoj plašč. V ozadju vrstajudi, največ oboroženih, po večina močno razgibanih. Spredaj pred njim in Kajfo zvezan Jezus, ki ga drži vojak v oklepu. Močak s turbanom za vojščakom kaže na napisni trak.: Du hast gescholten du nenst dyh got.

11. Na desno pred zastorom nizek sedež, na njem sedi Herod z žezlom v levi in govorečo gesto desnice. Jezus na sredi pred njim, zvezan, v ozadju vojaki in ljudje, ki groze z gorjačami. Dobra živanna scena.

12. Bičanje v plitvo obokanem 4oglatem prostoru s stebrom v sredi. K stebričisto nag privezan Jezus ves s krvjo pokrit. Stirje rablji energično tolčejo po njem, na desni ob robu poveljnik s palico v roki. Spredja na levi sedeč rabelj z nagajko med zobmi, ki Jezusa veže, drugi na enem kolenu klečeč pa veže šibe.

13. prostor 4oglat, nejasen. Na široki klopi sedi spredaj v beli suknji Jezus s trsom v roki, 4 rablji pr tiskajo s kolu krono, eden mu nudi trs. Izborna ekspresivno.

14. Ecce homo! V vratih stavbe na desni, kjer se v notranjosti skozi okno vidi o- krvavljen steber in pri knu ven gleda počiva joč rabelj ~~xxxxxxxxxxxx~~ z nagajko, ~~ne~~ stoji na pragu ves krvav Jezus. Ob njem Pilat, ki odpriva plašč Jezusov in drži v desni napisni trak: vos---is(!) Nad množico z vel. duhovni v ospredju drug trak Crucifige, crucifige eum.

15. Na desni tron prekrit s preprogo. Pilat sedi in si umiva roke. Ob njim stoji njegova žena. Skupina rabljev drži Jezusa, drugi energično z gestami govorijo k Pilatu.

16. Na lev mestna vrata z delom obzidja. V vratih žal. M.B., skozi vrata vleče rabelj zvezanega Jezusa s križem. Jezus pada, na desni hribovita krajina v ospredju vojak in Simon, ki s k šaro čez ramo prihaja od desne.

17. V ospredju spredaj Jezus, ki se ozira nazaj k Simonu, ki pomaga nositi križ.

V ozadju spreved z nagima razbojnikoma, rablji z lestvo, žebli in gorjačami.

Na levi žal.M.B. v molitvi.

18. V pokrajini z drevesi stojita v srednjem planu dva križa z razbojnikoma v ospredju v diagonali na tleh križ, na katerega pribijajo Jezusa, na levi en vel.duhoven z mitro in 2 farizeja. Nag otrok ~~z križem~~ jahajoč na palici meče kamen na Jezusa, okrog leže kosti in mrtvaške glave. V ospredju pes in otrok jahajoč na palici.

19. Jezus v sredi na križu. Ob straneh razbojnika, na desni skupina z Longinom, ki kaže na križ, na desni bradač prebada desno stran. Na levi spredaj Marija, ki se je vsedla pred ~~Janezom~~ Janezom in neko ženo v žalosti, na desni klečeča Magdalena objema križ.

20. Jezusa snemajo s križa: Na levo je prislonjena lestva, mož na njej drži Jezusa čez pas, star mož na desni ga slonjenega naprej opira, v ospredju skupina z Marijo, ki mu poljublja roko, na tleh pa čepeč mož, ki ruje žebelj iz noge. Pod križem Adamova lobanja. Na levi joka joč Janez.

21. V pokrajini s posameznimi drevesi na levo skoro en face sedeča Pieta, navadnega tipa Janez in Magdalena jokata b nogah, v ozadju žalujeta dve ženi.

22. V diagonali od leve proti desni srakofag star in mlad možak polagata truplo v grob. 5 oseb za grobom žaluje. desno spodaj ogel uničen.

23. Levi spodnji ogle uničen. V diagonali od leve proti desni sarkofag s pečati, spredaj spita dva vojaka, čelade in orožje spečih se vidijo iz ozadja.
24. Iz zaprtega sarkofaga vstaja Jezus z zastavo čez rame, izza sarkofaga se vidi orožje in čelada vojaka, dva spita spredaj trdno spanje.
25. ograjen vrt z drevesi in zelišči. Na levi Arisuta z zastavo vstajenja, na desni klečeča Magdalena.
26. Okrog nizkega girča na katerem se poznajo stopala nog kleče v žalosti apostoli in Marija. Iz stiliziranih oblakov se vidijo noge v nebo odhajajočega.
27. V nedoločnem prostoru sedi v sredi Marija, o rog pa apostoli, nad njimi plava sv. Duh.

Ohranitev prav dobra, razen, 1, 2, 3, 8, 9, 22, 23, 24, 25, 26, 27.

Ozadje sinje, Kristus v lila obleki, drugače veliko, zelene, nekaj rdeče in rumene. Gube kažejo še sledove mehkega sloga, pa tudi že ostrejšega bogatejšega gubanja. Slog bolj tradicionalen kot napreden, značilno stanje l.pol.15. stol. Kljub navideznu enoličnost razmestitve, zelo pestro, kljub trdim obrazom fino izrisane plasitčne karakteristike in mnogo izraza, v splošnem suravi vulgarni tipi, ki je pogosto "derb". Teženje po realističnosti pogosto kar markirani označbi splošno in značilno. Raznolikost kostumov, Jezusov izraz v trpljenju odličen. Podrobni ogled odkrije ekspresivno in bogato in raznoliko življenje.

Stele, LXXXIII, 19.4.1934, str. 14-18

Po robu samo deloma ohranjen napis v gotski frakturi: ... XII. obit. PCC.

Na sliki kužnih priprošnjikov na atiki juž.str, oltarja sta 2 napisa: na levi-
Michael Scobl Pic:A.1633.Na desni:Reichart Kacherli Spittalmaister alda.

Slika na steni za prižnico slikana na belež. Velika nerazločna kompozicija
z več osebami, spodaj renes.okvir z angeljskimi glavicami na vrhu in knospel-
ornamentiko. V tabli prva vrsta napisa deloma ohranjena-----graben der
Ehrnuest FURNEMB Reichardt----

Kip sv.Trojice v sev. str. oltarju, 85 cm vis.les.Stoji frontalno, poligonalna
postavba, plošča. Bog oče sedi na grobo obdelanem tronu, brez naslonjala in
drži pred seboj opirajoč ga z obema rokama s križa snetega.Jezus tipa zač.15
stol. ima majhno polno brado, pas okrog ledij(zlat)Bog oče je oblečen v u-
mazano zeleno suknjo in rdeč plašč, pokrit s pozlačeno gotsko rozeto. Brada in
lasje so sivi, pri Kristusu črni. Polihromacija je nova. Zanimiva stilizacija
las na glavi in bradi. Gube obleke so mehke, sv.Duh manjka.-es je še naravnost
svež.

Stele, LXXXIII, 5.5.1934, str.31.

2.6.1934, str.32.

Luster zanimive oblike z vazo v sredi, rokokoornament in kip svetnika-meniha
pod baldahimom.Napis:Georg:Nehel:1799

Na sliki vseh svetnikov v sev.oltarju je podpis na desni spodaj blizu ogla:

M:Scobl Maller 1635.

Stele LXXXIII, 3.6.1934, str.34.

Stele LXXXIII, 3.6.1934, str.34.

epa gotška stavba iz konca 15.stol. dobro ohranjena. Vel.oltar prekrasena
-zgodnje nemška renes, tudi sicer interesnatna oprava.

Stele, XXI, 27.5.1923, str.4.

Na portalu letnica 1494. Znotra' obokana, na prislonjenih služnikih. V prezbit
stole prece' iz stene in so bogato razčlenjeni.

Slika bandera sv. Florian z l.1778, delo istega slikarja kot sv. stopnice.
Prižnica in vel oltar lepi deli sr.18.stol.

Slika Binkošti ima podpis I.A.Straws pinxit 1772.

V prezbit. st 'i zelo zapuščena in črviv kip M.božje. Poznogotski.

Lesene klopi, deloma slikane s patronom imajo letnico 1487.

Sev. str. oltar z letn.1636 zelo interesanten z gotško trto v gornji dlobini
(sorodno Saleku).

Zelo zanimiva slika tiste dobe, dosti dobre kvalitete - od smrti vstali Zveli
čar, ki ga molita Mari'a in Janez in vsi stanovi.

Skupina Bog oče s sinom v naročju v atiki je gotski.

Juž. oltar l.1633 . V atiki lepa slika(sv. Boštjan, sv. Jurij, sv. Rok)

Sv. Florian v glavni niši, gotski izraz in S črta.

2 lepa kipa l.pol.17.stol. stara polihromacija.

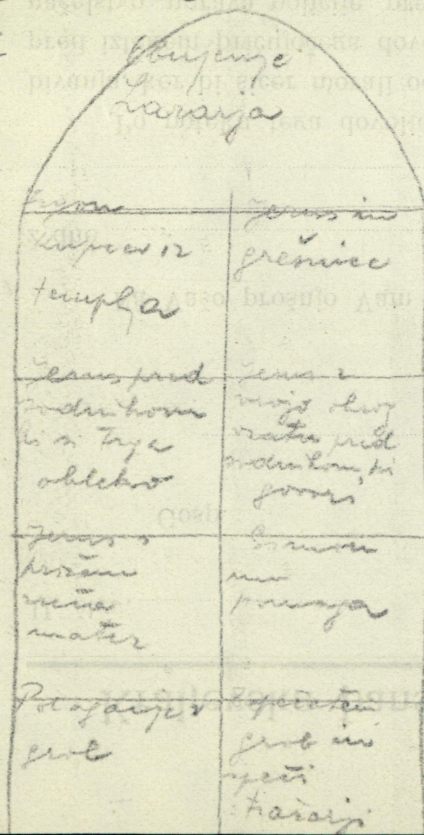
Sledovi fresk na sev. steni za prižnico, po ornamentiki sodeč iz zač.17.stol.
Delo napisov vidni. Drugače nerazločno.

Na slavaloku slike poslednje sodbe. Jezus v mandorli. 2 meča od ust. kaže

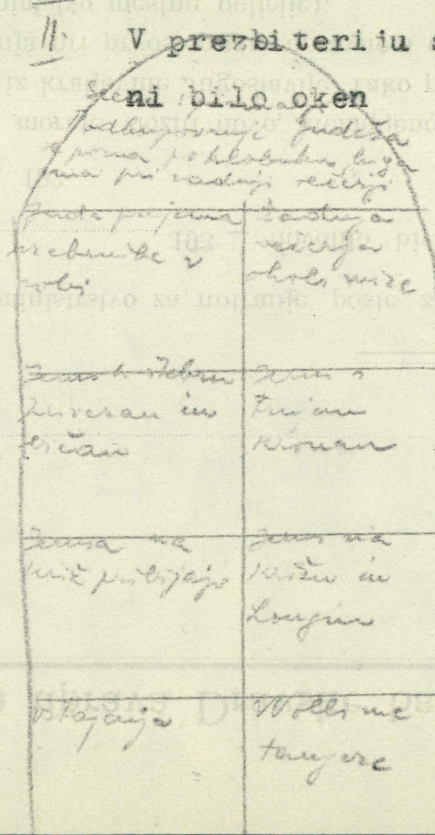
rane z razprostrtimi rokami. Na vsako stran en angelj trobi. Ob straneh klopi, kjer sede apostoli. Spodaj na levi nebo kot grad, kamor Peter vodi zveličane vidi se v par primerih vstajenje, na drugi strani goni črn hudič pogubljene v peklo. Navno ta del, kjer je bilo peklo je po vlagi uničen. Barve močne. Prevladuje rdeča. Čas težko določiti, a sodim na 16.stol.

Popolnoma druga raka kot v prezbiteriju

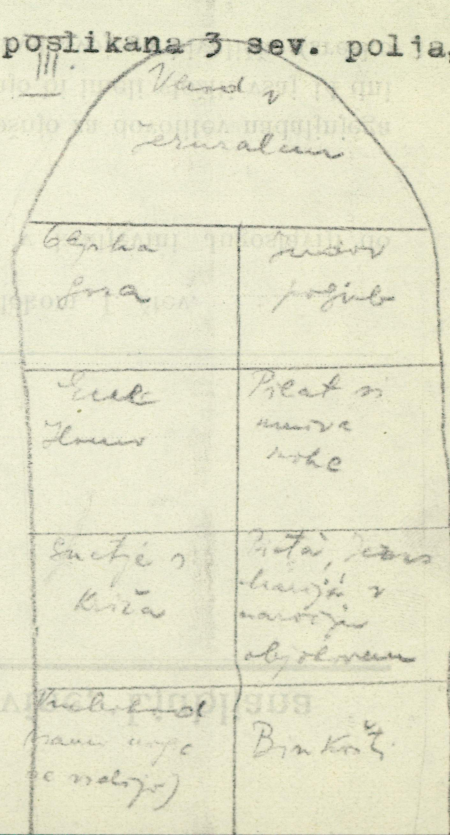
I.

II.

III.

V prezbiteriju so poslikana 3 sev. polja, kjer

Tudi sicer vidni po stenah prezbitarija vsaj ornamentalni sledovi.

Na slavo loku na sev. strani spoda klečita mož in žena v takratni obleki z rožnim vencem in molita. Zada angel: z dolgimi navitimi lasmi. Mož v takratni inozemski noši s kožuhovino. Žena ima s pokrivalom ovito glavo. Zgora napb:

Tu qui passus in pro nobis miserere nobis. Spoda: dolg napis, ena tretjina uničena: Alle dye dyse figur ansechñ dy sprechē durch Gocz(?) willñ aý pr nñ aý ane Maria vnd ain glaupe got zv lob zu(!) vnd eren vnd seiner pitterñ mar-ter vnd zu hilff vnd zu trost allen gelaubigñ sellen (vn)d zv pesserung den lebenttigñ ires lebens dye(...)gemeld habn machn lassen daz volprach aist andre maller von ostrog(?)d.....am freytag vor sant Joh.....zaet nach criste gepurd m.....ffzigisten Jar.

Slikarija zelo epična. Barve temno uglašene, sinje ozadje. Lila prevladuje. Zeleno belo, rumeno, prave rdeče ni. Fliesende Gewande, govoreče kretnje(stilizirane) Realistični tipi obrazov. Pokritana brez globin, poslopja kupise. V joku očem Janeru v Pieta sliki je kretnia in gesta iokania(drži se za obraz)po olnoma giotteskne. Mnogo trecenta in idealizma, a na drugi strani že realne poteze, posebno v obrazih. Stilizacija kretenj, popolnoma trecentno. Zelo učinkovito koloristično in pripovedno. Posebno Zadnja večerja(sede okoli mize) Juda preje ma srebrnike, Pieta.

Sorodstva ne na dem s tem, kar doseda: poznam. Polja so .ločena po stili ziran (karakter. gotski) listni trti, siv o na rdečem dnu.

Konture, na nje naslonjena precej konsekvantna modelacija.

Na slavaloku samo barvni fleki, ki se očitvidno lahko odrgnejo. Mnogo slabše kot prezbiteri.

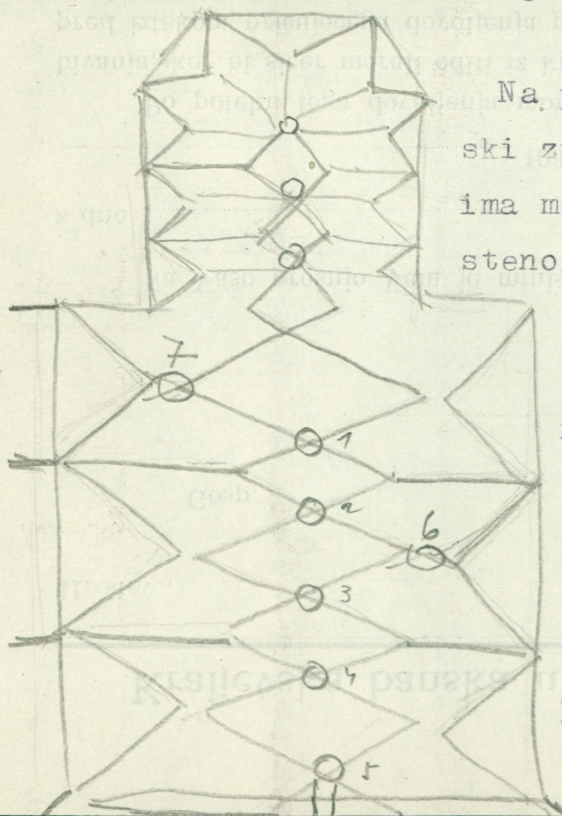
Ena mreža z okna na prezbit. zuna na juž. strani je pol doli padla. Treba jo bo pritrditi. Podrobna tekoča modelirunga odgovarja deloma celo v gedämpft barvah maniri Venclovih rokopisov

Stele, XXII, 10.8.1923, str. 11-17.

Na portalu letnica 1494. Prezbiteri ima poznogot-
ski zvezdnat obok, zuna brez opornikov, znotraj pa
ima močno povdaniene služnike, 3/4 stebre zvezane s
steno s širokim žlebastim profilom. Geometrični kapi-
teli, dvakrat žlebasto profilirana rebra, tri-
je okrogli sklepniki, 2 gladka. Na vzhodu je
reliefen ščitek z vodoravno progo.

Na portalu kot konzola na levi ščitek s 3 pe-
terokrakimi zvezdami, desno ščitek s križem.

Obok prezbiteriia pred 1450, ko so nastale sli-
ke. Obok ladje pa mogoče sočasen s portalom.
1. ščitek barvan rdeče z belo vodoravno progo.
2. rozeta.

3,5, gladek ščitek, 4.okrogel reliefna peterokraka zvezda,6.ščitek z naslikano peterokrako zvezdo,7.peterokraka zvezda v reliefu.

Profil reber drugačen kakor v prezbitერიu.

Stele, LXXXI, 10.8.1950.str.41-42.

Škrilja na cerkvi mora brez ogojno ostati.

Stele, CXV, 6.8.1930, str. 49.

Konserv. Wist berichtet, dass an der linken Seite des Presbyteriums (spätgotische Fresken mit Darstellungen aus der Leidensgeschichte Christi zutage traten, um deren vollständige Blosslegungen, Reinigung und Sicherung sich die Z.K. bemüht.

MDZK: št.III.F.6, 1.1907, str.158: Sitzungsberichte.

Im Presbyterium vorgenommene Probeeinstriche liessen erkennen, dass der Raum mit Malereien versehen ist, welche die Leidensgeschichte Christi zur Darstellung bringen und im Stile der Tiroler Fresken aus der Zeit um 1450 gehalten sind. Die Z.K. bringt daher die Blosslegung der Malereien und die Bewilligung einer Staatssubvention hierfür in Antrag.

MDZK: št.III.F.6, 1.1907, str.316:Sitzungsberichte.

Laut Bericht des Konserv. Stegenšek wurden die Fresken im Presbyterium, Szenen aus dem Leben Christi von der Auferweckung des Lazarus bis zur Himmelfahrt nach der Inschrift ein Werk des Andreas von Obtragg aus dem Jahre 148..(bis 1487) und die um Triumphbogen, ein Jüngstes Gericht von einem älteren Meister des 15.Jahrh., nach dem Programme der Z.K. freigelegt und weisen einen guten Erhaltungszustand auf.

MDZK: št.III.F.9, 1.1910, str. 639:Tätigkeitsberichte.

Konserv. Stegenšek berichtet, dass die Absicht bestehe, das alte an die Spitalskirche angebaute Spital zu demolieren und ein neues freistehendes in unmittelbarer Nähe zu errichten. Die Z.K. lehnt das diesbezügliche Projekt mit der Begründung ab, dass erstens die hübsche Baugruppe, welche Kirche und Spital zusammen bilden, zerstört würde und dass zweitens der Kirche in dem projektierten Neubau des Spitals eine Konkurrenz entstünde, welche sie drücken und in ihrer Wirkung schädigen würde. Drittens wären nach der Demolierung des Anbaues an der Kirche bauliche Änderungen, wie Aufführung von Strebepfeilern und Ausbruch von Fenstern, notwendig die einen bedenklichen Eingriff in den alten Bestand bedeuten würden. Ja, es wäre nicht ausgeschlossen, dass die interessanten Fresken des 15. Jährh. geschmückte Kirche nach Entfernung des stützenden Nachbarhauses überhaupt nicht mehr haltbar wäre. Wegen einer geeigneten Abänderung des Projektes pflegt die Z.K. weitere Erhebungen.

MDZK: št.III.F.10,1.1911, str. 160: Tätigkeitsberichte

Für die weitere restaurierung der gotischen Kapelle wurde von der Z.K. folgendes programm aufgestellt 1. Der Abbruch des alten Spitalgebäudes hat die Errichtung eines Strebepfeilers an der Südwestecke der Kirche notwendig gemacht. Er ist genau nach dem Muster des an der Nordwestecke befindlichen herzustellen. 2. das interessante gotische Portal soll von der Tünche befreit werden. 3. die Dienste und Rippen des Innern aus dunkelgrünen Sandsteinmaterial sind von der Tünche zu befreien und unverputzt zu belassen. Die Kapfen und Wandflächen wären weiss zu färbeln, während welcher Arbeit die Fresken an der Nordseite des Presbyteriums vor einer Beschädigung und Beschmutzung zu sichern sind. 4. Die Fenster, welche neue Stücke erhalten haben, sind mit Sechseckgläsern zu verglazen. 5. der aus der Zeit um 1760 stammende Hauptaltar bedarf nur eine gründliche Reinigung. 6. die beiden Seitenaltäre aus den Jahren 1633 und 1636 sind auszubessern und teilweise neu zu fassen. Die auf dem linken Seitenaltare aufgestellte kleine Gruppe der hl. Dreifaltigkeit aus der Zeit um 1450 ist zu imprägnieren. Die auf die rechten Seiten-

altare aufgestellte gotische Figur des hl. Florian ist von der neueren, un-
schönen Polychromierung zu befreien und in der alten Fassung zu belassen.
Sollte diese jedoch nur mehr sehr lückenhaft erhalten sein, so wäre die Fi-
gur nach den zu ermittelnden Spuren neu zu fassen. 7. der gotische Chorstuhl
aus dem Jahre 1487 an der linken Seite des Presbyteriums - eine sehr ein-
fache Arbeit - benötigt nur einer Reinigung und der Ausbesserung einiger
weniger, kleinerer Schäden. 8. das schlechte Pflaster des Schiffes soll durch
ein Steinplattenpflaster oder einen Terrazzofussboden ersetzt werden. 9.
die gotische Marienfigur in der Sakristei kann neu gefasst werden. 10. das
Brustbild eines eiligen das ebenfalls in der Sakristei aufgehängt ist, soll
unter Wahrung seines jetzigen Bestandes gesichert werden.

MDZ: St. III. F. 10, 1. 1911, Tätigkeitsberichte.

Avg. Stegenšek: Gotske freske v cerkvi sv. Duha v Slov. gradu.

ČZN. XV. 1919. Str. 113, 114.

...Po požaru leta 1632 so slovenjgraški meščani postavili na čast sv.
Florijanu nov oltar v cerkvi sv. Duha. V oltar so postavili stari, gotski
kip sv. Florijana. Scobl je pa dobil nalogo, da napravi slike. Za na-
stavek vrh oltarja je izdelal sliko, ki predstavlja sv. Boštjana, sv.
Jurija in sv. Roka, slikane na deski z oljnatimi barvami. Žalibog je
slika slabo ohranjena. Vlaga ji je tako škodovala, da je odstopila barva
na več krajih. Vsi trije svetniki so naslikano dobro, posebno lepo sv.
Boštjan. V levem kotu nosi slika napis: Michael Scobl - Pic A 1633.
V desnem kotu je slikar podpisal dobrotnika, ki je sliko naročil: Reich-
art Kacherli Spitalmeister Alda.
Na podstavkih oltarnih stebričev je Scobl uporabil dobrotnikov. Na prvi
podstavek je naslikal sv. Riharda v kraljevski obleki, na drugi pa

sv. Felicito, obdano od sedmerih sinov-mučencev. Poslikal je tudi ves oltar. Barve so na mnogih krajih že odstopile, vendar vidimo, da je bil oltar enotno izdelan. Pod glavnim kipom je slikar napisal: Ad honorem S. Floriani Mart. cujus patrocinio Haec Ecclesia una cum Hospitali (dum A.o 1632 ipsa feria 2.da Pashatis tota civitas incendio conflafraretur) sola intacta permansit altare hoc exstructum est sub D. Richardo Kacherli hospitalis praefecto et conjuge ejus Felicita nata Khienpergerin a.o. 1633. (Sliki sv. Riharda in Felicite merita 23 x 15cm).

Drugi stranski oltar v ce kvi sv. Duha je posvečen presveti Trojici. Na vrhu ga krasi stara gotska skupina, ki predstavlja božjo Trojico. O tem kipu je v župni kroniki vpisano, da izhaja iz l. 1450. Glavno altarno sliko je naslikal Mihael Scobl in predstavlja božjo Trojico. Visoko v oblakih vidimo Boga Očeta s tiaro na glavi, svetom (oblo) v levici in desnico dvognjeno v blagoslov. Pod Očetom plava v svetlem žaru sv. Duh, pod njim pa stoji Kristus. Tudi on ima desnico dvognjeno v blagoslov, leva se pa oklepa križa. Kristusov lik je naslikan kot od mrtvih vstal, golo telo je le čez ledja opasano z belim prtom. Na desnici Jezusovi kleči Marija, ki dviga sklenjene roke. Na levi kleči Janez Krstnik, tudi z dvignjenimi rokami. Okoli te skupine klečijo svetniki, ki sklepajo roke. Spredaj kleči na eni strani papež, poleg njega škof, na drugi pa cesar, vojvoda, knez, nato se v krogu vrste svetniki in svetnice, med njimi posebno tisti, ki so pri nas bolj znani, kakor: sv. Katarina, Barbara, Magdalena, Apolonia, Cecilija; na vrhu sta sv. Klara in sv. Frančišek, nato pa sv. Dominik, Jurij, Lavrencij, Boštjan in štirje evangelisti. Slika je razmeroma dobro ohranjena, žal pa so včasih zabijali v njo žeblje za vence. Slikana je na desko v velikosti 132 x 76 cm.

Na podstavke oltarnih stebričev je Scobl - ki je poslikal tudi ves oltar - naslikal angelske glave, toda pozneje so pritrdili na njih mesto lesene angelske glavice. Prvotna slikarija se pod temi plastikami le še medlo

pozna. Ta oltar nosi napis: In honorem SS. Trinitatis Ara haec est erecta tempore Adm. R.D. And: Tautscher proth. ^{apost.} et Commissarii in Antiquo Foro nec non D. Rihardi Kacherli Hospitalis Praefecti ejusque conjugis Felicitatis natae Khinpergerin an. 1636.

V cerkvici sv. Duha je bila Scoblova - kolikor je mogoče sklepati iz malenkostnih ostankov, ki so ostali za prižnico - tudi freska na steni, kjer stoji sedaj prižnica. Ta slika je bila mišljena kot nagrobnik, zaka j pod sliko je deloma ohranjen napis: ...graben der Ehrnuest Fürnemb Reichardt K...., kar pomeni skoro gotovo grob oskrbnika bolnišnice Riharda Kacherli. Naslikana je bila žalostna Mati božja z Jezusom v naročju in krom na glavi. Okoli so bili angeli. Škoda, da so to veliko sliko l. 1731. pokvarili, ko so postavljali prižnico.

Jakob Soklič: Slovenjegraški slikar Mihael Scobl.

ČZN. XXX. 1935. str. 73-75.

V str. prostoru lesen kip Križanega iz okr.1520.Dobro obdelan korpus.Glava nagnjena k desni rami.Pasnica je previta tako, je potegnjena med nogama nazaj in je vihrala proti levi.Sedaj je odbita. Leva roka je dodelana po obliki desne.

Stele, XIIIA, 29.5.1958, str.55